

Onderwerp	Aanwijzingsbesluit inzameling PMD bij maatschappelijke organisaties
Zaaknummer	Z4970-2022
B&W vergadering	18-01-2022
Integrale advisering	Jeanet van Olst
Portefeuillehouder	Dhr. F. (Frank) Niens
Voor informatie	Erna Jansen - Koebrugge

Bestuurssamenvatting

Vanuit de gemeenteraad en vanuit een aantal maatschappelijke organisaties is gevraagd of het mogelijk is plastic, metalen en drankenkartons (PMD) van maatschappelijke organisaties in te zamelen in de route voor huishoudelijk afval. De markt biedt deze organisaties namelijk onvoldoende mogelijkheden voor gescheiden inzameling. Om dit juridisch mogelijk te maken, moet de gemeenteraad de inzameling aanwijzen als 'dienst van algemeen economisch belang'. Dit collegevoorstel betreft de eerste stap in het proces om tot deze aanwijzing te komen. Hierin geeft het college het ontwerp aanwijzingsbesluit vrij voor inspraak.

Beslispunten

1. Alvorens de raad voor te stellen te besluiten 'inzameling PMD bij maatschappelijke organisaties' aan te wijzen als dienst van algemeen economische belang (art. 25h, lid 5 Mededingingswet) het ontwerp besluit ter inzage leggen en belanghebbenden gelegenheid bieden schriftelijk zienswijzen kenbaar te maken, overeenkomstig bijgevoegde kennisgeving.

Besluit

Conform,

Inleiding

Vanuit de gemeenteraad en vanuit een aantal maatschappelijke organisaties is gevraagd of het mogelijk is plastic, metalen en drankenkartons (PMD) van maatschappelijke organisaties in te zamelen in de route voor huishoudelijk afval.

Aanleiding voor dit verzoek is de wens van maatschappelijke organisaties om afval te scheiden. Formeel is het afval van maatschappelijke organisaties bedrijfsafval. In de reguliere markt voor de inzameling van bedrijfsafval zijn de mogelijkheden voor gescheiden inzameling van PMD echter zeer beperkt. Aangezien het afval van maatschappelijke organisaties qua aard en omvang lijkt op dat van huishoudens, biedt inzameling in de routes van huishoudelijk afval een laagdrempelige oplossing. Om deze inzameling juridisch mogelijk te maken, moet de gemeenteraad de inzameling voor maatschappelijke organisaties aanwijzen als een Dienst van Algemeen Economisch Belang (DAEB). Dit collegevoorstel betreft de eerste stap in het proces om te komen tot deze aanwijzing: het vrijgeven van het ontwerp Aanwijzingsbesluit DAEB voor inspraak.

Beoogd effect

Maatschappelijke organisaties een laagdrempelige mogelijkheid bieden om PMD te scheiden aan te bieden, door ROVA dit afval te laten ophalen in de routes voor huishoudelijk PMD-afval. Op die manier een bijdrage leveren aan duurzaamheidsdoelstellingen.

Argumenten

1. *Het beoogde besluit draagt bij aan de doelstelling van gemeente Raalte om de hoeveelheid restafval te verminderen en grondstoffen zo veel mogelijk opnieuw te gebruiken.*

In gemeente Raalte zijn ongeveer 80 maatschappelijke organisaties actief. Inzetten op afvalscheiding bij deze organisaties draagt rechtstreeks bij aan het verminderen van de hoeveelheid restafval. Bovendien wordt afval scheiden hiermee ook buitenshuis op meer plaatsen zichtbaar. Dit biedt inwoners een consistent handelingsperspectief: zowel thuis als buitenshuis zijn dezelfde afvalscheidingsfaciliteiten voorhanden. Bovendien wordt afval scheiden hiermee steviger gepositioneerd als de sociale norm, ook dit draagt bij aan het realiseren van het gewenste scheidingsgedrag.

2. *De bedrijfsafvalmarkt voor gescheiden inzameling van PMD biedt maatschappelijke organisaties onvoldoende betaalbare oplossingen.*

In de markt voor inzameling van bedrijfsafval is scheiding van PMD nog geen gemeengoed. Het inzamelen van gescheiden afvalstromen brengt, zeker als het gaat om relatief beperkte hoeveelheden, veelal extra kosten met zich mee. Als gevolg hiervan komt gescheiden afvalinzameling bij maatschappelijke organisaties nauwelijks van de grond. Het inzamelen van PMD in de route voor het huishoudelijk afval biedt in dit verband een laagdrempelige oplossing.

3. *In operationeel opzicht is inzameling van PMD bij maatschappelijke organisaties haalbaar.*

In Raalte zamelt inzamelbedrijf ROVA het PMD van huishoudens in. ROVA geeft aan dat inzameling van PMD van de circa 80 maatschappelijke organisaties in de route voor huishoudens haalbaar is. Randvoorwaarde is dat de betreffende organisaties hiervoor maximaal 3 minicontainers van 240 liter ontvangen.

4. *Om de beoogde inzameling van PMD juridisch mogelijk te maken, moet de gemeenteraad een Aanwijzingsbesluit DAEB vaststellen.*

Het afval van maatschappelijke organisaties is wettelijk gezien bedrijfsafval; het inzamelen hiervan is geen overheidstaak. In de Mededingingswet (hfdstuk 4b, ook wel bekend als de Wet Markt en Overheid) staan gedragsregels voor overheden die economische activiteiten verrichten, waaronder:

- Het gebod om de integrale kostprijs door te rekenen;
- Het verbod om overheidsbedrijven te bevoordelen.

Het aanwijzen van de inzameling van PMD bij maatschappelijke organisaties als 'dienst van algemeen economisch belang' maakt het mogelijk van de gedragsregels uit de mededingingswet af te wijken. De motivering voor dit aanwijzingsbesluit is dat gescheiden afvalinzameling vanuit duurzaamheidsoogpunt van groot belang is, maar de huidige markt voor afvalinzameling maatschappelijke organisaties hiertoe onvoldoende betaalbare mogelijkheden biedt.

5. *Op het ontwerp Aanwijzingsbesluit DAEB is een inspraakprocedure van toepassing.*
Het aanwijzingsbesluit DAEB wordt vóór vaststelling gedurende zes weken ter inzage gelegd. Ingezetenen en belanghebbenden kunnen gedurende deze periode een zienswijze indienen. De gemeenteraad neemt de ingediende zienswijzen mee in de besluitvorming over het Aanwijzingsbesluit DAEB.
6. *Het aanwijzingsbesluit DAEB wordt genomen voor een periode van vijf jaar*
Het aanwijzingsbesluit DAEB wordt vastgesteld voor 5 jaar. Om te borgen dat marktpartijen niet onevenredig in hun belangen worden geschaad, vindt na deze periode een evaluatie van de marktsituatie plaats. Op grond hiervan wordt bepaald of de uitzondering op grond van het algemeen economisch belang noodzakelijk blijft.

Duurzaamheid

Het gevraagde besluit draagt bij aan de ambitie van gemeente Raalte om de hoeveelheid restafval terug te dringen en grondstoffen zo hoogwaardig mogelijk her te gebruiken. Zie ook argument 1.

Kanttekeningen

1. *Het Afvalfonds Verpakkingen vergoedt PMD van maatschappelijke organisaties mogelijk niet*
Het Afvalfonds Verpakkingen biedt gemeenten een vergoeding voor de inzameling van PMD van huishoudens. Het afvalfonds zou het PMD van maatschappelijke organisaties kunnen zien als bedrijfsafval waardoor het kan voorkomen dat ze voor deze ingezamelde hoeveelheid geen vergoeding gaan betalen.
2. *Marktpartijen kunnen het inzamelen van PMD bij maatschappelijke organisaties juridisch aanvechten.*
Het is mogelijk dat marktpartijen juridische stappen zetten tegen de inzameling van PMD bij maatschappelijke organisaties. Om dit te voorkomen wordt voorafgaand aan de vaststelling van het aanwijzingsbesluit DAEB een inspraakprocedure doorlopen. Gedurende deze periode van zes weken kunnen belanghebbenden een zienswijze indienen ten aanzien van het ontwerp-aanwijzingsbesluit. Tevens hebben belanghebbenden gedurende zes weken na bekendmaking van het definitieve besluit de mogelijkheid om hiertegen bezwaar te maken.

Financiën

De kosten voor de mini-containers en de logistiek voor 80 adressen bedragen circa € 6.500,- (prijspeil 2021) per jaar. Deze kosten worden opgenomen in de afvalstoffenbegroting en niet integraal doorgerekend aan de maatschappelijke organisaties. Hiervoor zijn twee redenen:

- Door het in rekening brengen van de integrale kostprijs kan voor ROVA een verplichting tot het betalen van vennootschapsbelasting ontstaan, inclusief het risico op clustering van de inzameling van bedrijfsafval met huishoudelijk afval.
- Het in rekening brengen van de integrale kostprijs brengt voor de gemeente een ongewenste administratieve belasting met zich mee.

Vervolg

Nadat het ontwerp-aanwijzingsbesluit is vrijgegeven voor inspraak, worden de volgende stappen gezet:

1. Open stellen van een inspraakprocedure voor het ontwerp aanwijzingsbesluit DAEB.
2. Het college besluit:
 - a. Het ontwerp aanwijzingsbesluit DAEB en het verslag van de inspraakprocedure ter vaststelling aan te bieden aan de gemeenteraad;
 - b. In het uitvoeringsbesluit bij de afvalstoffenverordening vast te leggen dat ROVA gerechtigd is PMD van maatschappelijke organisaties in te zamelen.
3. De gemeenteraad stelt het aanwijzingsbesluit DAEB vast.
4. Na een periode van operationele voorbereiding gaat de inzameling van start.

Communicatie

In de communicatie worden de volgende stappen doorlopen:

- De inspraakprocedure wordt via de gebruikelijke kanalen (kennisgeving in het Weekblad voor Salland en publicatie van het ontwerpbesluit in het Gemeentebblad) bekend gemaakt.
- Het resultaat van de inspraakprocedure wordt samengevat in een zienswijzennota. Deze is na vaststelling door de gemeenteraad openbaar.
- Na vaststelling en bekendmaking van het aanwijzingsbesluit DAEB wordt een pers- en/of nieuwsbericht gepubliceerd.
- Alle maatschappelijke organisaties die hiervoor in aanmerking komen, ontvangen een uitnodiging van de nieuwe regeling gebruik te gaan maken.

Bijlagen

- Ontwerp Aanwijzingsbesluit DAEB Inzameling PMD bij maatschappelijke organisaties
- Kennisgeving inspraakprocedure

Bijlage Kennisgeving inspraakprocedure

Inspraak voorgenomen besluit

Burgemeester en wethouders maken bekend dat zij voornemens zijn de raad voor te stellen te besluiten dat het inzamelen van PMD bij maatschappelijke organisaties in de route van huishoudelijk afval kan plaatsvinden in het kader van het 'algemeen belang' als bedoeld in de Mededingingswet.

Formeel is het afval van maatschappelijke organisaties bedrijfsafval. In de reguliere markt voor de inzameling van bedrijfsafval zijn de mogelijkheden voor gescheiden inzameling van PMD echter zeer beperkt waardoor gescheiden afvalinzameling bij maatschappelijke organisaties nauwelijks van de grond komt. Aangezien het afval van maatschappelijke organisaties qua aard en omvang lijkt op dat van huishoudens, biedt inzameling in de routes van huishoudelijk afval een laagdrempelige oplossing.

De Mededingingswet geeft spelregels voor overheidsinstanties die goederen of diensten leveren in concurrentie met ondernemingen en voor overheidsbedrijven. Deze spelregels gaan onder andere over het bevoordelen van overheidsbedrijven en het berekenen van marktconforme prijzen. Het aanwijzen van de inzameling van PMD bij maatschappelijke organisaties als 'dienst van algemeen economisch belang' maakt het mogelijk van de gedragsregels uit de mededingingswet af te wijken. De motivering voor dit aanwijzingsbesluit is dat gescheiden afvalinzameling vanuit duurzaamheidsoogpunt van groot belang is, maar de huidige markt voor afvalinzameling maatschappelijke organisaties hiertoe onvoldoende betaalbare mogelijkheden biedt.

Het aanwijzingsbesluit DAEB geldt voor de duur van 5 jaar. Om te borgen dat marktpartijen niet onevenredig in hun belangen worden geschaad, vindt na deze periode een evaluatie van de marktsituatie plaats. Op grond hiervan wordt bepaald of de uitzondering op grond van het algemeen economisch belang noodzakelijk blijft.

Om het voorstel aan de raad goed voor te bereiden ligt het voorgenomen besluit voor een periode van zes weken ter inzage van 26-01-2022 t/m 09-03-2022. In die periode kunnen belanghebbenden schriftelijk zienswijzen indienen over het voorstel. Het college betreft de reacties bij het definitieve voorstel aan de raad.

Het voorstel is te vinden op www.officielebekendmakingen.nl/gemeentebblad of in de informatiehoek van het gemeentehuis, Zwolsestraat 16 in Raalte.

Reacties kunnen onder vermelding van zaaknummer Z4970-2022 per mail worden gestuurd aan info@raalte.nl of per post gericht aan het college van B&W, Postbus 140, 8100 AC Raalte.